

L. dot. 428814/16

Warszawa, dnia 14 października 2016 r.

Karol Kościński
Dyrektor
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności Intelektualnej i Mediów
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

dot: DWIM/971/16

Szanowny Panie Dyrektorze,

Dziękujemy za przekazanie informacji dotyczącej konsultacji społecznych w zakresie modernizacji prawa autorskiego, w tym projektów Parlamentu Europejskiego i Rady Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym (druk - 2016/0280) oraz Rozporządzenia ustanawiającego zasady dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych nadawców transmisji i retransmisji programów telewizyjnych i radiowych (druk-2016/0284).

Proponowana Dyrektywa jak i Rozporządzenie stanowią krok w kierunku objęcia regulacją sfer do tej pory niedostatecznie uregulowanych. Niestety jednak z punktu widzenia praw artystów wykonawców proponowane rozwiązania nie zapewniają w żaden realny sposób prawa do adekwatnego wynagrodzenia w stosunku do masowej eksploatacji artystycznych wykonań utworów w środowisku on-line.

Dyrektywa wskazuje co prawda że: *„W wyniku rozwoju technologii cyfrowych pojawiły się nowe modele biznesowe, zwiększyła się też rola internetu jako głównego rynku rozpowszechniania i dostępu do treści chronionych prawem autorskim. W tych nowych warunkach podmioty praw, które chcą udzielić licencji na korzystanie ze swoich praw i otrzymać wynagrodzenie z tytułu rozpowszechniania swoich utworów w internecie, napotykają trudności. Może to postawić pod znakiem zapytania rozwój kreatywności i*

produkcję kreatywnych treści w Europie. Należy zatem zagwarantować, aby autorzy i podmioty praw otrzymywali należną część wartości generowanej poprzez korzystanie z ich utworów i innych przedmiotów objętych ochroną. W tym kontekście wniosek przewiduje środki mające poprawić pozycję podmiotów praw w zakresie negocjowania i uzyskiwania wynagrodzenia za eksploatację należących do nich treści w ramach internetowych usług udostępniania treści zamieszczanych przez użytkowników". Jednak ani proponowany w art. 14 obowiązek zachowania przejrzystości w raportowaniu informacji o eksploatacji utworu, ani nawet przyznanie wykonawcom prawa do żądania dodatkowego wynagrodzenia w przypadku gdy wynagrodzenie ustalone pierwotnie w umowie jest niewspółmierne do dochodów i korzyści z eksploatacji - mimo że należy ocenić je pozytywnie - nie są jednak w naszej opinii środkami wystarczającymi do zapewnienia wykonawcom stosownego, uczciwego i łatwo egzekwowalnego wynagrodzenia. Podobnie cel proponowanego art. 16 wprowadzający dobrowolną alternatywną drogę rozstrzygnięcia ewentualnych sporów powstałych na tle obowiązku zachowania przejrzystości (art.14) jak i mechanizmu dostosowywania wynagrodzenia (art. 15) są niejasne.

Należy oczywiście zaznaczyć, że sformułowania obu proponowanych zapisów są na tyle ogólne i elastyczne, że dopiero na etapie ich transpozycji do prawa krajowego będzie można ostatecznie wypowiedzieć się do kształtu proponowanych rozwiązań.

Ostatnie lata przyniosły gwałtowny rozwój usług internetowych takich jak wszelkiego rodzaju usługi „na żądanie” (on demand) czy catch-up services, w których eksploatowane są artystyczne wykonania utworów muzycznych i słowno-muzycznych, a które nie są kwalifikowane jako nadawanie ani retransmisja a zatem artysta wykonawca nie można korzystać w odniesieniu do nich z przepisów przyznających artystom wykonawcom stosowne wynagrodzenie. Przysługujące artystom wykonawcom prawo wyłączone do wyrażania zgody na korzystanie jest w zdecydowanej większości przypadków iluzoryczne. Dlatego też organizacje krajowe i międzynarodowe reprezentujące artystów wykonawców postulują od wielu lat, między innymi w obecnie toczącej się kampanii Fair Internet for Performers, wprowadzenie niezbywalnego prawa do wynagrodzenia dla artystów wykonawców w przypadku eksploatacji ich wykonań we wspomnianych wyżej usługach internetowych.

Z poważaniem,

Związek Artystów Wykonawców
STOART
Agnieszka Parzuchowska-Janczarska
Dyrektor Biura Wykonawczego
Agnieszka Parzuchowska-Janczarska